

Opnieuw waarnemingen van minder algemene krabbensoorten op Belgische stranden in 2001

Marie-Thérèse Vanhaelen

Na 4 opeenvolgende zachtere winters (1998-1999-2000 en 2001) spoelden er weer twee krabbensoorten aan die bij ons zelden op het strand aangetroffen worden. Het betreft het harig porseleinkrabbetje *Porcellana platycheles* (fig. 1) en het ruig krabbetje *Pilumnus hirtellus* (fig. 2). Sedert de vrieswinter 1995-96, toen een opvallend grote stranding plaats had aan de Westkust (Vanhaelen, 1996), vooral van de eerstgenoemde soorten, zijn bij mijn weten geen meldingen meer gedaan van beide soorten, ook niet na de nog strengere winter van 1996-97. Pas 5 jaar later zijn ze weer op het appèl.

Reeds op 28 januari 2001 vond Cédric d'Udekem d'Acoz tijdens een excursie van de Strandwerkgroep 2 dode harige porseleinkrabbetjes en 4 kleine dode ruige krabbetjes op het strand van De Haan. Later, in de eerste helft van mei 2001 heeft er zich dan een stranding van beide soorten voorgedaan te Koksijde. In de nacht van 30 april op 1 mei stormde het behoorlijk uit het noorden. Op 2 mei 2001 spoelden de slachtoffers van die storm aan: het opvallendst waren een 150-tal slangsterren *Ophiura texturata* te Oostduinkerke en veel krabben te Koksijde, waaronder 23 *Porcellana platycheles* van 7 tot 11 mm schildbreedte en 2 dode *Pilumnus hirtellus*, 1 mannetje van 19 mm breed en 1 vrouwtje van 11 mm breed. Ook enkele Noordzeekrabben *Cancer pagurus*, fluwelen zwemkrabben *Macropipus puber* en helmkrabben *Corystes cassivelaunus* spoelden dood aan. 6 vrouwelijke porseleinkrabben droegen oranje eitjes. Eén dier leefde nog. De schilden waren bij de vondst paarsrood, oranje-rood, bruinrood en rozerood. Tot 15 mei 2001 vond ik nog 8 dode *Porcellana platycheles*, waaronder weer één met eitjes, dat slechts 5 mm schildbreedte had.

Op 7 mei raapte ik nog 1 dood vrouwelijk exemplaar van *Pilumnus hirtellus* op van 10 mm breed. Toevallig was, bij de 3 ruige krabjes telkens de rechterschaarpoot de grootste, maar het kan ook andersom; zo bezit ik een mannelijk exemplaar van Luc-sur-mer (7 april 1993) met een grote linkerschaarpoot. Het valt duidelijk op dat bij de mannetjes de schaarpoten zwaarder gebouwd zijn dan bij de 2 wijfjes. De donkere schaarpunten zijn een duidelijk herkenningsteken bij deze soort evenals de vorm van het schild (opvallend verschillend van jonge *Cancer pagurus*). Alleen het mannetje had nog resten kenmerkende stijve haren op het rugschild.

In vergelijking met de stranding van 1996 was het aantal *Porcellana*'s dit jaar eerder beperkt: 31 exemplaren gevonden te Koksijde en 2 exemplaren gevonden te De Haan, tegenover 334 dieren, 7 schildjes en 14 schaarpoten in 1996. Voor *Pilumnus hirtellus* is er een lichte toename: 3 dode dieren te Koksijde en 4 te De Panne in 2001 ten opzichte van slechts 2 schilden in 1996.

In tegenstelling tot de Oost- en Middenkust (Eneman, 1990, Udekem d'Acoz, 1985 en Rappé 1989) zijn er van de Westkust weinig gegevens bekend betreffende het voorkomen van *Pilumnus hirtellus* aldaar. Mogelijk zijn er nog enkele niet gemelde vondsten gedaan?

Het feit dat de 2 zelden geziene krabbensoorten dit jaar pas in mei, na een storm, strandden en niet na een strenge vriesperiode, staaft de veronderstelling dat er slechts een gedeelte van een mogelijk uitgebreide nieuwe populatie, die momenteel vóór de Westkust leeft, is aangespoeld. Onderzoek van de havenmuren te Nieuwpoort en de lange strandhoofden van de Westkust zou misschien opheldering kunnen brengen, maar aangezien slechts 1 dier van de huidige stranding nog leefde, ben ik eerder geneigd te denken dat deze populatie van verder uit zee komt, bijvoorbeeld van rond scheepswrakken vóór de Westkust en de Noordfranse kust. Ingrid Jonckheere en ondergetekende inspecteren toch regelmatig de 2 strandhoofden van Koksijde. We hebben er nooit levende *Porcellana*'s of *Pilumnus hirtellus* tussen mossel- en wierbegroeiing aangetroffen.

Van 7 mei 2001 tot 14 mei 2001 zag ik, steeds te Koksijde, 4 schilden *Liocarcinus arcuatus*, 10 schilden en 2 dode dieren *Liocarcinus puber*, 16 schilden en 16 dode dieren *Liocarcinus vernalis*, 31 schilden en 12 dode dieren *Corystes cassivelaunus*, 6 schilden en 2 dode juveniele *Cancer pagurus* en talrijke dode breedpoot-, strand- en zwemkrabben.

Cédric vond op 28 januari 2001 in De Haan ook 1 levend gewoon porseleinkrabbetje *Pisidia longicornis*, enkele dode en 7 levende kleine heremietkreeftjes *Diogenes pugilator* en voorts dezelfde soorten als bovenvermeld van Koksijde, behalve gewimperde zwem- en helmkrabben. In De Haan valt vooral het groot aantal fluwelen zwemkrabben, meer dan 70 dode volwassen en juveniele dieren (vooral wijfjes), op.

Tenslotte vermeld ik hier nog de vondst van de grote spinkrab *Maja squinado*, op 24 januari 2000 in de vloedlijn van Sint-André. De krab was 7 cm lang en 6 cm breed. Ook deze soort hadden we, sinds haar eerste waarnemingen op Belgisch strand in

december 1994-januari 1995 niet meer aangetroffen. De grootste schilden waren toen slechts 3,8 cm (Vanhaelen et al., 1996).

De voor het Belgische strand zeer zeldzame teennagelkrab *Thia scutellata* (Vanhaelen, 1996) werd dit jaar echter niet gevonden.

Literatuur

d'Udekem d'Acoz, C., 1985. Waarnemingen van Decapoden te Knokke-Heist. De Strandvlo, 5(1): 14-15.

Eneman, E., 1990. Het harig krabbejje, *Pilumnus hirtellus* (Linnaeus, 1761) ook te Oostende-Mariakerke. De Strandvlo, 10(1): 18-19

Rappé, G., 1989. Het harig krabbejje *Pilumnus hirtellus* te Knokke-Heist. De Strandvlo, 9(2): 39.

Vanhaelen, M.-Th., 1996. Grote stranding van zeldzame krabbensoorten na de februaristorm 1996 aan de Westkust. De Strandvlo, 16(2): 62-69.

Vanhaelen, M.-Th., I. Jonckheere & N. Severijns, 1996. Talrijk aanspoelen van de grote spinkrab *Maja squinado* (herbst, 1788) aan de Belgische Westkust. De Strandvlo, 16(2): 52-59.

Figuren (Naar: Holthuis & Heerebout, 1986):

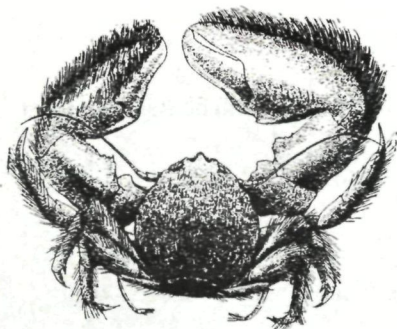

Fig. 1. *Porcellana platycheles*

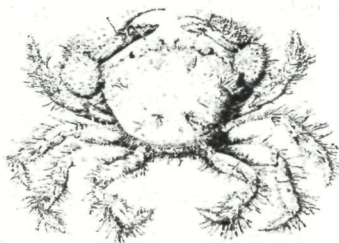

Fig. 2. *Pilumnus hirtellus*

Ter Yde, 1
8670 Oostduinkerke